

In dit document staan per thema de ontwikkelingsdoelen en eindtermen opgelijst. Daarnaast staan ook de leerplandoelen van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen, het GO! en het OVSG vermeld. De doelen en eindtermen horende bij de extra uitbreiding, gepubliceerd in 2021, staan achteraan.

Kennismaking met Finn en Jeanne

Ontwikkelingsdoelen en eindtermen	MV OD 6.1 LO OD 3.13 SV ET 3	De kleuters kunnen openstaan voor nieuwe dingen uit hun omgeving. De kleuters gaan spontaan over tot het maken van eenvoudige afspraken binnen het functioneren in subgroepjes. De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.
KathOndVla	SErv3 IVoc1	Samenwerken met anderen en zo bijdragen aan het realiseren van een gemeenschappelijk doel Nieuwsgierig zijn naar en bereidheid tonen om het nieuwe te ontdekken en erover te leren
GO!	4.5.2.1 6.1.1.11 3.1.2.2	Bereid zijn om intensief en grondig waar te nemen. Maken eenvoudige afspraken binnen kleine groepen. Samenwerken met anderen in de groep, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.
OVSG	LOD-SOV-03.01 MV-BLD-OM-1.1 KL-ZSF-OD3.13	De leerlingen kunnen samenwerken en samenspelen met anderen zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine. De kinderen staan open voor nieuwe materialen. De kleuters gaan spontaan over tot het maken van eenvoudige afspraken binnen het functioneren in subgroepjes.

Het verhaal

Ontwikkelingsdoelen en eindtermen	MM OD 2.5 MM ET 2.8 NE ET 3.5	De kleuters beseffen dat sommige mensen een andere levenswijze hebben dan zichzelf wanneer ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit een andere cultuur. De leerlingen kunnen illustreren dat verschillende sociale en culturele groepen verschillende waarden en normen bezitten. De leerlingen kunnen de informatie achterhalen in voor hen bestemde verhalen, kinderromans, dialogen, gedichten, kindertijdschriften en jeugencyclopedieën.
KathOndVla	OWSa1 T0mn1	Ervaren, onderzoeken, vaststellen en illustreren hoe mensen op verschillende manieren samenleven en groepen vormen. Een mondelinge boodschap verwerken
GO!	3.1.3.30 3.1.3.31 1.2.2.14	Gelijkenissen en verschilpunten m.b.t. levenswijze tussen henzelf en mensen uit een andere cultuur verwoorden. Op een positieve manier omgaan met verschillen in leefgewoontes en cultuur. Aangeven dat verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets (wie, waar, wanneer) en een episode (wat, hoe).
OVSG	WO-MAA-SCV-6 WO-MAA-SCV-9 NL-LEZ-TV-06-02	De leerlingen beseffen dat sommige mensen een andere levensstijl hebben dan zichzelf, als ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit een andere cultuur. De leerlingen kunnen illustreren dat verschillende sociale en culturele groepen andere waarden en normen bezitten. De leerlingen kunnen in korte verhalen met een eenvoudige

	structuur en in stripverhalen de verhaallijn ontdekken, de hoofdpersonages en de belangrijkste gebeurtenissen aanduiden.
--	--

1. Ochtendrituelen

Ontwikkelingsdoelen en eindtermen	MM OD 1.4 MM OD 2.3 MM ET 1.7 MM ET 2.7 LL ET 4	De kleuters kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en erover praten. De kleuters kunnen verschillende gezinsvormen herkennen. De leerlingen hebben aandacht voor de onuitgesproken regels die de interacties binnen een groep typeren en zijn bereid er rekening mee te houden. De leerlingen kunnen er in hun omgang met leeftijdgenoten op discrete wijze rekening mee houden dat niet alle kinderen in hetzelfde type gezin wonen als zijzelf. De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.
KathOndVla	SErv4 IVzv4 IVgv 1 OWsa1 OWsa6	Bewust sociale rollen opnemen die zowel het individueel als het groepsbelang ten goede komen in diverse situaties en contexten Specifieke strategieën inzetten om vragen, opdrachten, uitdaging en problemen efficiënt aan te pakken Zorg dragen voor de eigen mentale, sociale en fysieke gezondheid en veiligheid en die van anderen en daarbij aandacht hebben voor: voeding Ervaren, onderzoeken, vaststellen en illustreren hoe mensen op verschillende manieren samenleven en groepen vormen Ervaren, onderzoeken, vaststellen en uitdrukken hoe migratie een rol speelt bij de ontwikkeling van onze multiculturele samenleving en de meerwaarde hiervan inzien
GO!	3.1.3.29 3.1.3.19 3.1.1.22 3.1.3.27	In concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en erover praten. Opsommen wie er allemaal bij hen thuis woont en uitleggen dat die huisgenoten samen een gezin vormen. Verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en verwoorden en aangeven dat deze op elkaar inspelen. Aandacht hebben voor de onuitgesproken regels die de interacties binnen een groep typeren en bereid zijn er rekening mee te houden.
OVSG	LOD-LL-POP-02.01 WO-MNS-SC-1.3.4 WO-MAA-SCV-1 WO-MAA-SCV-3 WO-MAA-PJV-1	De leerlingen ervaren een probleem en voelen zich uitgedaagd en gemotiveerd om te zoeken naar een oplossing. De leerlingen kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en erover praten. De leerlingen kunnen hun eigen gezinsvorm beschrijven. De leerlingen kunnen bij het vergelijken van gezinsvormen van klasgenoten met die van henzelf, een aantal overeenkomsten en verschillen verwoorden. De leerlingen kunnen vanuit ervaringen binnen de eigen klas aangeven dat afspraken nodig zijn om tot goed samenleven te komen.

2. Vriendschap

<p>Ontwikkelingsdoelen en eindtermen</p>	<p>MM OD 1.7 MM OD 4.2 MV OD 6.5 NE OD 1.6 NE OD 2.1 NE OD 2.6 NE OD 2.7 MM ET 1.2 MM ET 1.4 MV ET 3.5 MV ET 4.4 MV ET 6.4 NE ET 2.7 NE ET 2.10</p>	<p>De kleuters kunnen een gevoeligheid tonen voor de behoeften van anderen.</p> <p>De kleuters kunnen inschatten hoeveel ruimte hun eigen lichaam inneemt.</p> <p>De kleuters kunnen genieten van de fantasie, de originaliteit, de creativiteit en de zelfexpressie in 'kunstwerken'.</p> <p>De kleuters kunnen de bereidheid vertonen om naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.</p> <p>De kleuters kunnen een voor hen bestemde mededeling, een verhaal, zo (her)formuleren, dat de inhoud ervan herkenbaar overkomt.</p> <p>De kleuters kunnen in concrete situaties antwoorden op gerichte vragen in verband met betekenis, inhoud, bedoeling, mening.</p> <p>De kleuters kunnen in een gesprek met een eenvoudige maar relevante vraag of met commentaar reageren.</p> <p>De leerlingen kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.</p> <p>De leerlingen kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen, erover praten en aangeven dat deze op elkaar inspelen.</p> <p>De leerlingen kunnen ervaringen, gevoelens, ideeën, fantasieën, ... uiten in spel.</p> <p>De leerlingen kunnen bewegen op een creatieve manier en daarbij één of meerdere basiselementen van de beweging bespelen: tijd, kracht, ruimte, lichaamsmogelijkheden.</p> <p>De leerlingen kunnen vertrouwen op hun eigen expressiemogelijkheden en durven hun creatieve uitingen tonen.</p> <p>De leerlingen kunnen het gepaste taalregister hanteren als ze: bij een behandeld onderwerp vragen stellen die begrepen en beantwoord kunnen worden door leeftijdsgenoten.</p> <p>De leerlingen kunnen het gepaste taalregister hanteren als ze op basis van vergelijking hetzij met hun eigen mening, hetzij met andere bronnen: in een gesprek kritisch reageren op de vragen en opmerkingen van bekende volwassenen.</p>
<p>KathOndVla</p>	<p>SErv1 SEgb1 IKid3 MZrt1 MUgr2 MUva1 T0mn2 T0mn3</p>	<p>Zich engageren in relaties, daar deugd aan beleven en zich daarover uitdrukken</p> <p>Gevoelens en behoeften bij zichzelf en anderen beleven, aanvaarden, herkennen en in taal uitdrukken</p> <p>Zichzelf worden in verbondenheid met anderen</p> <p>Alleen of samen, een plaats innemen tegenover objecten, ruimteaanduidingen of personen en daarbij rekening houden met de ruimtelijke begrenzingen</p> <p>Durven fantaseren en verbeelden</p> <p>Tot kwaliteitsvol muzisch samenspel komen</p> <p>Een mondelinge boodschap overbrengen</p> <p>Actief deelnemen aan een gesprek</p>
<p>GO!</p>	<p>3.1.1.10 3.1.1.22</p>	<p>Tonen in hun omgang met anderen een gevoeligheid voor de behoeften van de ander.</p> <p>Verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en verwoorden en aangeven dat deze op elkaar inspelen.</p>

	<p>3.5.1.6 4.3.1.2. 4.4.1.4 4.5.1.3 4.5.1.6 1.1.1.3 1.1.3.36 1.1.3.43 1.1.4.2 1.1.3.21 1.1.4.1</p>	<p>Inschatten hoeveel ruimte hun eigen lichaam inneemt. Emoties herkennen en benoemen. Basishoudingen en lichaamsbewegingen herkennen en nabootsen. Genieten van de fantasie, de originaliteit, de creativiteit en de zelfexpressie in muzische expressie van kunstenaars en hier inspiratie uit halen om zich creatief te uiten. Durven hun eigen expressiestijl en creatieve uitingen tonen. Bereid zijn om te luisteren en te spreken en zich in te leven in de boodschap. Met eigen woorden een gelezen, beluisterd of bekeken verhaal navertellen met steun van illustraties. Op vraag een relevant voorwerp of persoon in concrete situatie beschrijven. De eigen mening verwoorden in een kleine kring en hun standpunt verduidelijken. Bij een behandeld onderwerp binnen de verschillende leergebieden zowel gesloten, open als keuzevragen stellen om de gewenste informatie te bekomen. Onderhandelende gesprekken voeren om een taak gezamenlijk aan te pakken of een oplossing te vinden voor een probleem.</p>
OVSG	<p>MV-DRA-BV-1.11 MV-DRA-SB-2.11 MV-BWG-VB-12 WO-MNS-SV-2.3.4 WO-RUI-7 WO-MNS-SC-1.3.4 NL-SPR-DV-Do3-03-01 NL-SPR-GESPR-BV-07</p>	<p>De kinderen ontwikkelen hun fantasie via allerlei spelsituaties. De kinderen kunnen zich inleven in wat anderen meemaken en de eigen gevoelens daarover op een authentieke wijze uitdrukken. De kinderen kunnen een bewegingszin maken waarin bewegingen op de plaats en door de ruimte gecombineerd en herhaald worden. De leerlingen kunnen een gevoeligheid tonen voor de behoeften van anderen. De leerlingen kunnen inschatten hoeveel ruimte het eigen lichaam inneemt. De leerlingen kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en erover praten. De leerlingen kunnen een zin correct nazeggen. De kleuters kunnen in een gesprek een antwoord geven op en gestelde vraag.</p>

3. Delen

Ontwikkelingsdoelen en eindtermen	SV ET 3 LO ET 3.5 MM ET 1.3 SV ET 1.1 SV ET 1.2	De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine De leerlingen tonen spontaneïteit, expressiviteit en authenticiteit op een sociaal aanvaarde wijze. De leerlingen tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen. De leerlingen kunnen zich op een assertieve wijze voorstellen. De leerlingen kunnen in omgang met andere respect en waardering opbrengen.
KathOndVla	SErv1 SErv3 SErv4 IKid2 OWsa3	Zich engageren in relaties, daar deugd aan beleven en zich daarover uitdrukken Samenwerken met anderen en zo bijdragen aan het realiseren van een gemeenschappelijk doel Bewust sociale rollen opnemen die zowel het individueel als het groepsbelang ten goede komen in diverse situaties en contexten Een positief, realistisch zelfbeeld opbouwen Ervaren, onderzoeken, vaststellen en uitdrukken hoe mensen goederen en diensten produceren, verhandelen en consumeren en hoe dit hun leven beïnvloedt
GO!	3.1.1.2 3.1.1.4 3.1.2.2 3.1.3.1 3.1.3.2 3.1.3.3 3.1.4.1	In concrete situaties voldoende zelfvertrouwen in eigen mogelijkheden tonen. In concrete situaties voldoende zelfvertrouwen tonen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen. Samenwerken met anderen in de groep, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine. Opsommen welke activiteiten klastaken ze graag en niet zo graag doen en die waarderend vergelijken met klasgenoten. Waardering uitdrukken voor wat klasgenoten goed kunnen. Aangeven in welke activiteiten en klastaken ze zelf sterk en minder sterk zijn. In concrete situaties het verschil aangeven tussen delen, ruilen, geven, krijgen, lenen, kopen en verkopen.
OVSG	WO-MNS-SV-2.1.1 WO-MNS-SV-2.8.4 WO-MAA-SEV-12 LOD-SOV-01.01 LOD-SOV-01.15 LOD-SOV-03.01	De leerlingen zijn bereid materiaal uit te lenen. De leerlingen tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen. De leerlingen kunnen in een concrete situatie het onderscheid maken tussen geven, krijgen, ruilen, lenen, kopen en verkopen. De leerlingen kunnen zorg opbrengen voor iets of iemand anders. De leerlingen kunnen zich op een assertieve wijze voorstellen. De leerlingen kunnen samenwerken en samenspelen met anderen zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.

Extra uitbreiding met focus op Congo

Ontwikkelingsdoelen en eindtermen	MM OD 1.9 MM OD 2.2 MM OD 2.5 MV OD 6.2 MM ET 2.3 MV ET 3.4	De kleuters kennen en begrijpen omgangsvormen, leefregels en afspraken die van belang zijn voor het samenleven in een groep. De kleuters kunnen in een concrete situatie het onderscheid maken tussen geven, krijgen, ruilen, lenen, kopen en verkopen. De kleuters beseffen dat sommige mensen een andere levenswijze hebben dan zichzelf wanneer ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit een andere cultuur. De kleuters kunnen ervan genieten om bezig te zijn met de dingen die hen omringen om hun expressiemogelijkheden te ontdekken. De leerlingen kunnen met een zelf gekozen voorbeeld het nut en het belang aangeven van een collectieve voorziening, waarvoor de overheid zorg draagt. De leerlingen kunnen spelvormen in een sociale en maatschappelijke context hanteren.
KathOndVla	SErv3 IVoc1 OWsa1 OWsa3 OWsa7 MUgr4	Samenwerken met anderen en zo bijdragen aan het realiseren van een gemeenschappelijk doel Nieuwsgierig zijn naar en bereidheid tonen om het nieuwe te ontdekken en erover te leren Ervaren, onderzoeken, vaststellen en illustreren hoe mensen op verschillende manieren samenleven en groepen vormen Ervaren, onderzoeken, vaststellen en uitdrukken hoe mensen goederen en diensten produceren, verhandelen en consumeren en hoe dit hun leven beïnvloedt Het nut en het belang ervaren, onderzoeken en illustreren van instellingen, organisaties en verenigingen die de kwaliteit van het samenleven bevorderen Overal muzische mogelijkheden zien en benutten
GO!	3.1.3.30 3.1.4.1 4.5.2.2 4.3.2.3	Gelijkenissen en verschilpunten m.b.t. levenswijze tussen henzelf en mensen uit een andere cultuur verwoorden. In concrete situaties het verschil aangeven tussen delen, ruilen, geven, krijgen, lenen, kopen en verkopen. Plezier beleven aan het experimenteren en improviseren. Gebruikmaken van een geschikte spelvorm in functie van een sociale en maatschappelijke thematiek die ze willen uitbeelden.
OVSG	MV-DRA-BV-1.1 WO-MAA-SCV-6 WO-MAA-SCV-14 WO-MAA-PJV-5 WO-MAA-SEV-12	De kinderen creëren een eigen wereld en kunnen daarbinnen spelen. (creativiteit). De leerlingen beseffen dat sommige mensen een andere levensstijl hebben dan zichzelf, als ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit een andere cultuur. De leerlingen ervaren dat taakverdelend werken of samenwerken zinvol kan zijn en kunnen de positieve gevolgen daarvan verwoorden. De leerlingen kunnen met concrete voorbeelden illustreren dat mensen die samenleven zich organiseren via regels waaraan iedereen zich moet houden. De leerlingen kunnen in een concrete situatie het onderscheid maken tussen geven, krijgen, ruilen, lenen, kopen en verkopen.